

МЕДАЛЬЄРИКА (від лат. metallum — метал) — спеціальна історична дисципліна, що вивчає виникнення та історію медалей (металічна платівка круглої, овальної або багатокутної форми з зображенням на двох, рідше — одному боках, випущена на честь певної події чи видатної особи) та **медальєрного мистецтва**. Об'єктом дослідж. М. є медалі (пам'ятні, художні, нагородні) та медальєрні комплекси (серія медалей), створені одним або групою майстрів, присвяч. конкрет. істор. події або особі, а також технології їхнього виготовлення. Традиційно М. входила до складу **нумізматики** й виокремилася у 1-й пол. 20 ст. Перші медалі, виготовлені у Стародав. Римі, виконували роль грош. одиниці поруч із монетами та медальйонами. Від 14 ст. у Пн. Італії почали виготовляти пам'ятні знаки — медалі, які не мали купівел. сили. Найвищого розквіту медальєрне мистецтво в Італії сягнуло у серед. 15 ст., що зумовлено заг. культур. розвитком періоду Відродження. У Київ. Русі як відзнаки використовували шийні

гривни (обручі з золота, срібла, бронзи). Перші рос. нагородні знаки з'явилися у 15 ст. (монети з вушком), медалі у такій якості набули поширення у 2-й пол. 18 — 1-й пол. 19 ст. Від 2-ї пол. 19 ст. поряд із медалями круглої (рідше овал.) форми використовують прямокутні — плакетки.

Рекомендована література

1. Шукина Е. С. Медальерное искусство в России XVIII в. Москва, 1962;
2. Перша республіканська виставка медальєрного мистецтва: Каталог. К., 1973;
3. Косарева А. В. Искусство медали. Москва, 1977;
4. Войцехівська І. Н. Медальєрика // Спец. істор. дисципліни: Довід. К., 2008;
5. Історія в термінах і поняттях: Довід. Вишгород, 2014.

І. Н. Войцехівська

Бібліографічний опис:

Медальєрика / І. Н. Войцехівська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-67329>. – Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).